

SXEDIO.49C

5.11.1914: Η ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΠΡΟΣΑΡΤΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΣΤΟ ΒΡΕΤΑΝΙΚΟ ΣΤΕΜΜΑ. ΟΙ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΑΡΤΗΣΗ

Οι επαφές της Μεγάλης Βρετανίας με την Τουρκία και οι συσκέψεις των αξιωματούχων της για το θέμα των κτήσεων και των Προτεκτοράτων συνεχίστηκαν για αρκετό ακόμα διάστημα, και για την Κύπρο, τουλάχιστον, τα πράγματα ήλθαν βολικά για τα βρετανικά σχέδια, μαζί με μια διεθνή τραγωδία.

Τον Αύγουστο του **1914** ξέσπασε ο πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος και σαν η Τουρκία τάχθηκε παρά το πλευρό των Αυστρο-Ουγγαρών, που βρέθηκαν στο αντίθετο στρατόπεδο, αυτή βρήκε την ευκαιρία και προσάρτησε την Κύπρο στο βρετανικό Στέμμα χωρίς να μπορεί η Τουρκία να αντιδράσει.

Η προσάρτηση άρχισε να τίθεται σε εφαρμογή από τις **5** Νοεμβρίου **1914** και αυτή ανακοινώθηκε στον κυπριακό λαό με προκηρύξεις που τοιχοκολλήθηκαν σε διάφορα περίοπτα μέρη.

Την προκήρυξη του Αρμοστή συνόδεψε και διάταγμα εν Συμβουλίω του Βασιλέα της Αγγλίας, το οποίο έχει ως εξής ("Ελευθερία" **25/7** Νοεμβρίου **1914**):

"Επειδή σύμφωνα με τη σύμβαση Αμυντικής Συμμαχίας που συνομολογήθηκε μεταξύ της Αυτής Μεγαλειότητας της Βασίλισσας Βικτώριας και της Αυτού Αυτοκρατορικής Μεγαλειότητας του Σουλτάνου και που υπογράφηκε την τετάρτη Ιουνίου **1878**, και του παραρτήματος της εν λόγω σύμβασης που υπογράφηκε την πρώτη Ιουλίου **1878** και της συμφωνίας που υπογράφηκε από μέρους της Αυτής Μεγαλειότητας και της Αυτού Αυτοκρατορικής Μεγαλειότητας του Σουλτάνου τη δεκάτη τετάρτη Αυγούστου **1878**, η Αυτού Αυτοκρατορική Μεγαλειότης ο Σουλτάνος εκχώρησε τη νήσο Κύπρο, όπως αυτή κατέχεται και διοικείται από την Αγγλία, με τους όρους και τις συμφωνίες ορίζουν η εν λόγω Σύμβαση, το εν λόγω Παράρτημα και η εν λόγω συμφωνία.

Και επειδή, λόγω της έκρηξης πολέμου μεταξύ της Αυτού Μεγαλειότητας και της Αυτού Αυτοκρατορικής Μεγαλειότητας του Σουλτάνου, η εν λόγω Σύμβαση, το εν λόγω Παράρτημα και η εν λόγω Συμφωνία κατέστησαν άκυρες και καμιά ισχύ ή αποτέλεσμα δεν έχουν πλέον.

Και επειδή για τους πιο πάνω λόγους φάνηκε κατάλληλο στην Αυτού Μεγαλειότητα να προσαρτηθεί η εν λόγω νήσος στις Επικράτειες της Αυτού Μεγαλειότητας και να αποτελέσει μέρος τους, όπως γίνεται η κατάλληλη πρόνοια για τη διακυβέρνηση και προστασία της,

Γι' αυτό, η Αυτού Μεγαλειότης ευδόκησε, με τη συμβουλή του Ιδιαίτερου της Συμβουλίου να διατάξει και διατάσσεται ως ακολούθως:

1 Από τη χρονολογία του παρόντος διατάγματος και στο εξής, η εν λόγω Νήσος θα προσαρτηθεί στις Επικράτειες της Αυτού Μεγαλειότητας και θα αποτελέσει μέρος τους και κατ' ακολουθείαν, αυτή είναι προσαρτημένη.

2. Τίποτε από τα όσα διαλαμβάνονται στο παρόν διάταγμα δεν θα επηρεάσει το έγκυρο οποιωνδήποτε οδηγιών, που εκδίδονται, με τη Βασιλική Ιδιόχειρη Υπογραφή και Ιδιαίτερη Σφραγίδα, από την Αυτής Μεγαλειότητα προς τον Μ. Αρμοστή και επί κεφαλής αρχηγό της Κύπρου ή οποιουδήποτε Διατάγματος εν Συμβουλίω, που αφορά στην Κύπρο ή οποιουδήποτε νόμου, ψηφισμένου με βάση τέτοιες οδηγίες ή διατάγματος ή οποιασδήποτε προκήρυξης, που εκδίδεται με βάση τέτοιες οδηγίες ή Διατάγματος ή οποιασδήποτε πράξης ή πράγματος που έγινε με βάση τέτοιες οδηγίες, Διατάγματος νόμου ή προκήρυξης εκτός καθ' όσον οποιαδήποτε διάταξη οποιουδήποτε τέτοιου διατάγματος εν Συμβουλίω, νόμου ή προκήρυξης ενδέχεται να ανατίθεται στις διατάξεις οποιασδήποτε πράξης του Κοινοβουλίου, η οποία λόγω της διακηρυσσόμενης προσάρτησης με το παρόν διάταγμα, ενδέχεται να καταστεί εκτεταμένη στην Κύπρο ή να αντιτίθεται σε οποιοδήποτε διάταγμα ή

κανονισμό, που θα γίνει από τέτοιες πράξεις με την παρεχόμενη εξουσία ή έχει στην Κύπρο την ισχύ και το αποτέλεσμα τέτοιας πράξης.

3. Η Αυτού Μεγαλειότης μπορεί από καιρού σε καιρό να ακυρώνει, μεταβάλλει, επαυξάνει η τροποποιεί το διάταγμα αυτό.

4. Το διάταγμα αυτό μπορεί να καλείται ως το περί (προσάρτησης) της Κύπρου διάταγμα εν Συμβουλίω του **1914**.

Και ο Εντιμότατος Λούης Χάρκουρτ, ένας από τους κυριότερους Υπουργούς της Αυτού Μεγαλειότητος θά δώσει σύμφωνα τις αναγκαίες διαταγές.

Την **5η** ημέρα του μηνός Νοεμβρίου **1914**".

Η προκήρυξη του Αρμοστή Γκουλι Ανταμς έχει ως εξής:

"Επειδη με Διάταγμα της αυτού Μεγαλειότητος του Βασιλέα εν Συμβουλίω χρονολογούμενου από τις **5** Νοεμβρίου **1914**, η Νήσος Κύπρος προσηρτήθη στις Επικράτειες της Αυτού Μεγαλειότητος και κηρύχθηκε ως αποτελούσα μέρος τους, γι' αυτό, Εγώ, ο Αμιλτον Ιωάννης Γκουλι Ανταμς, Ταγματάρχης στην Εφεδρεία των Αξιωματικών του Στρατού της Αυτού Μεγαλειότητος, Ιππότης Μεγαλόσταυρος του Διαπρεπέστατου Τάγματος των Αγίων Μιχαήλ και Γεωργίου και Εταίρος του Εντιμότατου Τάγματος του Λουτρού και Μέγας Αρμοστής της Αυτού Μεγαλειότητος και επικεφαλής Αρχηγός στη Νήσου Κύπρου, προκηρύσσω και με αυτή δε την Προκήρυξη, ότι με βάση και σύμφωνα με το εν λόγω Διάταγμα εν Συμβουλίω, λαμβάνουν ισχύ οι ακόλουθες διατάξεις:

1. Οι Οθωμανοί Υπήκοοι που γεννήθηκαν στην Κύπρο και κατοικούν τώρα στην Κύπρο είναι βρετανοί υπήκοοι.

2. Στους Οθωμανούς Υπηκόους που δεν γεννήθηκαν στην Κύπρο, αλλά κατοικούν τώρα στην Κύπρο, παραχωρείται ένα έτος από τη χρονολογία της Προκήρυξης αυτής, όπως μέσα σ' αυτόν εγκαταλείψουν την Κύπρο.

Όσοι από τους Οθωμανούς Υπηκόους, για τους οποίους γίνεται λόγος στην παράγραφο αυτή δεν εγκαταλείψουν την Κύπρο μέσα στο εν λόγω χρονικό διάστημα του ενός έτους, θα γίνουν, μετά τη λήψη του, βρετανοί υπήκοοι.

Εκδόθηκε στη Λευκωσία, την πέμπτη του Μηνός Νοεμβρίου **1914**.

Ο ΘΕΟΣ ΣΩΖΟΙ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ.

Ταυτόχρονα ο Αρμοστής πήρε διάφορα προληπτικά μέτρα για να αντιμετωπίσει τυχόν αντιδράσεις από την Τουρκία και τους Τούρκους στο νησί. Εγγραφε η "Ελευθερία" στην ίδια έκδοση της:

"Κατόπιν της τροπής ην έλαβον επ' εσχάτων τα εν τη εγγύς Ανατολή και περίξ της ημετέρας Νήσου πράγματα, η Κυβέρνησις της Κύπρου καλώς ποιούσα έθεσεν εις εφαρμογήν πάντα τα δυνατά μέτρα προς διατήρισιν της τάξεως εν τη Νήσω.

Από του παρελθόντος Σαββάτου διέκοψε πάσαν συγκοινωνίαν μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας διά του αγγλικού τηλεγράφου. Επίσης δε κατεσχέθη υπό της Κυβερνήσεως από της δείλης της Πέμπτης η μηχανή του εν Λευκωσία τουρκικού τηλεγράφου.

Προς τοις άλλοις δε αφηρέθησαν παρ' όλων των ανδρών της αστυνομίας τα ένσφαιρα φυσίγγια, χορηγούνται δε ταύτα μόνον εις τους εν υπηρεσία διατελούντας.

Αγγλοι δε στρατιώται περιπολούν τακτικώς κατά πάσαν εσπέραν ολίγον έξωθεν των τειχών της πόλεως.

Πληροφορούμεθα ότι η Α. Ε. ο Μ. Αρμοστής εζήτησε παρά της Κυβερνήσεως του όπως αποστείλη εις τα κυπριακά ύδατα εν πολεμικόν σκάφος προς φρούρησιν της Νήσου, το οποίον να περιπλέη τας ακτίας καθ'όλην την διάρκειαν του πολέμου".

(Μεταγλώττιση)

"Υστερα από την τροπή που προσέλαβον τελευταία τα πράγματα στην εγγύς Ανατολή και γύρω

από τη Νήσο μας, η Κυβέρνηση της Κύπρου πράττοντας καλώς έθεσε σε εφαρμογή όλα τα δυνατά μέτρα προς διατήριση της τάξης στη Νήσο.

Από το παρελθόν Σάββατο διέκοψε κάθε συγκοινωνία μεταξύ Κύπρου και Τουρκίας με τον αγγλικό τηλεγράφο. Επίσης δε κατασχέθηκε από την Κυβέρνηση από το απόγευμα της Πέμπτης η μηχανή του τουρκικού τηλεγράφου στη Λευκωσία.

Επί πλέον δε αφαιρέθηκαν από όλους τους άνδρες της αστυνομίας τα ένσφαιρα φυσίγγια, χορηγούνται δε αυτά μόνο στους ευρισκόμενους στην υπηρεσία.

Αγγλοι δε στρατιώτες περιπολούν τακτικά κάθε βράδυ λίγο έξω από τα τείχη της πόλης.

Πληροφορούμαστε ότι η Α. Ε. ο Μ. Αρμωστής ζήτησε από την Κυβέρνηση του όπως αποστείλει στα κυπριακά νερά ένα πολεμικό σκάφος προς φρούρηση της Νήσου, το οποίο να περιπλέει τις ακτές καθ'όλη τη διάρκεια του πολέμου".